

PEDAGOGIK DASTURIY VOSITALAR ASOSIDA TALABALARNI KASBIY-PEDAGOGIK TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI

Shaxlo Mirzayeva

Qarshi davlat universitetining pedagogika instituti o`qituvchisi

ANNOTATSIYA

Zamonaviy o`quv mashg`ulotlarida, xoh o`rta, xoh umumiy, xoh kasb-hunar bo`lsin, elektron o`quv qurollari bugungi kunda jadal rivojlanmoqda, bu texnologiyaning doimiy takomillashuvi bilan bog`liq. Kerakli dasturlarni o`zlashtirish uchun interfaol doskalar va kodoskoplar (ref-proyektorlar), kompyuterlar, shuningdek, raqamli tashuvchilardan ma`lumotlarni qayta ishlab chiqarishga mo`ljallangan eng yangi qurilmalar paydo bo`ldi va ulardan muvaffaqiyatli foydalanilmoqda. Ta`lim muassasalarida internet tarmog`idan foydalanish munosabati bilan o`quv-uslubiy qo`llanmalarni ishlab chiqish va takomillashtirishga talablar kuchaytirilmoqda. Maqolada ham pedagogik dasturiy vositalar asosida talabalarni kasbiy-pedagogik tayyorgarligini rivojlantirish metodikasining afzalliklari va amaliy ahamiyati xususida so`z yuritilgan.

Kalit so`zlar: dastur, metod, electron darsliklar, pedagog, texnologiya, kompyuter

METHODOLOGY OF DEVELOPING PROFESSIONAL AND PEDAGOGICAL TRAINING OF STUDENTS ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL SOFTWARE

ABSTRACT

In the modern school, whether secondary, general or professional, e-learning tools are developing rapidly today, which is due to the constant improvement of technology. Interactive whiteboards and overhead projectors (ref-projectors), computers, as well as the latest devices for processing data from digital media have emerged and are being used successfully to master the necessary software. Due to the use of the Internet in educational institutions, there is a growing demand for the development and improvement of teaching aids. The article also discusses the advantages and practical significance of the method of developing professional and pedagogical training of students on the basis of pedagogical software.

Keywords: program, method, electronic textbooks, pedagogy, technology, computer

KIRISH

Keling avvalo, elektron ta'lim deganda nimani tushunamiz? Ushbu kontseptsiyaning ta'rifi shuni ko'rsatadiki, bular ma'lum bir fan sohasi aks ettirilgan va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vositalaridan foydalangan holda uni o'rganish mumkin bo'lgan dasturiy vositalardir. Shunday qilib, ESPlar ta'lim faoliyatining turli sohalarini amalga oshirish uchun sharoit yaratadi. Hozirgi vaqtda elektron ta'lim vositalari pedagogik jarayonni axborot-moddiy jihatdan ta'minlashda tobora ortib borayotgan o'rinni egallamoqda. Ularning tarkibiga nimalar kiradi? Pedagogik dasturiy vositalar – kompyuter texnologiyalari yordamida o`quv jarayonini qisman yoki to`liq avtomatlashtirish uchun mo`ljallangan didaktik vosita hisoblanadi. Ular ta`lim jarayonini samaradorligini oshirishning istiqbolli shakllaridan biri hisoblanib, zamonaviy texnologiyalarning o`qitish vositasi sifatida ishlatiladi. Pedagogik dasturiy vositalar tarkibiga: o`quv fani bo`yicha aniq didaktik maqsadlarga erishishga yo`naltirilgan dasturiy mahsulot (dasturlar majmuasi), texnik va metodik ta`minot, qo`shimcha yordamchi vositalar kiradi.

Pedagogik dasturiy vositalarni quyidagilarga ajratish mumkin:

o`rgatuvchi dasturlar – o`quvchilarning bilim darajasi va qiziqishlaridan kelib chiqib yangi bilimlarni o`zlashtirishga yo`naltiradi;

-test dasturlari – egallangan bilim, malaka va ko`nikmalarni tekshirish yoki baholash maqsadlarida qo`llaniladi;

-mashq qildirgichlar - avval o`zlashtirilgan o`quv materialini takrorlash va mustahkamlashga xizmat qiladi;

-o`qituvchi ishtirokidagi virtual o`quv muhitini shakllantiruvchi dasturlar.

Pedagogik dasturiy vositalar yaratishga qo`yiladigan talablar.

Pedagogik dasturiy vositalarni yaratish texnologiyasini amalga oshirish maqsadida ularning an`anaviy vositalardan ustunligini tasdiqlovchi qator ijobiy omillar mavjud. Mazkur omillar didaktik, psixologik, iqtisodiy, fiziologik guruhlarga ajratildi.

Pedagogik dasturiy vositalarga qo`yiladigan didaktik talablarga quyidagilar kiradi: ilmiylik, tushunarli, qat`iy va tizimli bayon etilishi bilan birgalikda (pedagogika, psixologiya, informatika, ergonomikaning asosiy tamoyillarini, zamonaviy fanning fundamental asoslarini hisobga olib, o`quv faoliyati mazmunini qurish imkoniyatini ta`minlash), uzluksizlik va yaxlitlik (ilgari o`rganilgan bilimlarning mantiqiy oqibati hamda to`ldiruvchisi hisoblanadi), izchillik, muammolilik, ko`rgazmalilik, faollashtirish (o`qitish mustaqilligi hamda faollilik

xususiyatining mavjudligi), o`qitish natijalarini o`zlashtirish mustahkamliligi, muloqotning interfaolliligi, o`qitish, tarbiyalash, rivojlantirish va amaliyotning yaxlit birligi.

1. Pedagogik dasturiy vositalar – o`quv materialini taqdim etishning tushunchali, obrazli va harakatli komponentlarining o`zaro bog`liqligiga tayangan holda qurilishi.

2. Pedagogik dasturiy vositalar o`quv materialini yuqori tartibli tuzilma ko`rinishida ta`minlashi. Fanlararo mantiqiy o`zaro bog`liqlikning hisobga olinishi.

3. Pedagogik dasturiy vositalarda ta`lim oluvchiga o`quv materialini bosqichma-bosqich o`zlashtirganligini turli xildagi nazoratlarni amalga oshirish asosida aniqlash imkoniyatlarining yaratilishi.

ESP TASNIFI

Kompyuter qurilmalari va ular bilan bog`liq telekommunikatsiya va axborot texnologiyalarining keng tarqalishi jamiyat hayotining deyarli barcha sohalarida yangi yo`nalishlarni yaratishga olib keladi. Ta`lim ham bundan mustasno emas. So`nggi ikki-uch o`n yillikda kompyuter texnikasi, shuningdek, tegishli vositalar va texnologiyalar o`quv jarayonining ajralmas qismiga aylandi. Shunday qilib, O`quv mashg`ulotlarida o`quvchilarini tayyorlash va ta`limni tashkil etish uchun axborotlashtirish vositalari qo`llaniladi, ular turli nashrlarda turlicha nomlanadi. Bular ta`lim-pedagogik vositalar, kompyuter ta`lim vositalari va pedagogik dasturlardir. Bunday atamalarning yuqoridagi ro`yxati yakuniy emas. Ammo to`g`ridan-to`g`ri O`quv mashg`ulotlarida o`quvchilarini o`qitishda ESP ta`rifi qo`llaniladi, bu ta`lim elektron nashri kabi tushuncha bilan belgilanadi. Qisqartirilgan OEI. Elektron ta`lim vositalarining mavjud tasnifiga asoslanib, ularning asosiy turlarini ta`kidlaymiz:

- ✚ umumiy maqsadli dasturiy ta`minotga xizmat ko`rsatish vositalari;
- ✚ elektron simulyatorlar;
- ✚ talabalarning malaka, ko`nikma va bilim darajasini o`lchash va nazorat qilish uchun mo`ljallangan dasturiy ta`minot;
- ✚ simulyatsiya va matematik modellashtirishni amalga oshirish uchun zarur bo`lgan dasturiy ta`minot;
- ✚ ma`lumotnoma ma`lumotlarini qidirish tizimlari;
- ✚ laboratoriya dasturlari (virtual va masofaviy kirish);
- ✚ EI - elektron darsliklar;
- ✚ AOC - avtomatlashtirilgan o`qitish tizimlari;

✚ EOS - ekspert o'qitish tizimlari;

✚ sanoat tizimlari, shuningdek, kasbiy faoliyatni avtomatlashtirish vositalari bo'lgan ularning analoglari va boshqalar.

ELEKTRON NASHR

Ushbu kontsepsiya elektron ta'lim vositalarini, shuningdek, o'quv elektron nashrlarini ko'rib chiqishda umumiyroqdir. Xususan, EI nima? Matn, grafik, nutq, raqamli, musiqiy, foto, video va boshqa ma'lumotlar to'plamini o'z ichiga olgan ushbu nashr. U har qanday elektron tashuvchida yoki kompyuter tarmog'ida nashr etiladi. Shu bilan birga, elektron nashrda tegishli bilim sohasi bo'yicha tizimlashtirilgan materiallar mavjud. EIning asosiy vazifasi talabalarga muayyan fan bo'yicha ko'nikma va malakalarni ijodiy va faol o'zlashtirishni ta'minlashdan iborat. Bunday elektron ta'lim vositalari badiiy dizayn va ijroning eng yuqori darajasi bilan ajralib turishi, to'liq ma'lumotga, texnik amalga oshirish sifati va uslubiy vositalarga ega bo'lishi kerak. Ular, shuningdek, izchil, mantiqiy va vizual taqdimotga ega bo'lishi kerak. Elektron ta'lim vositalaridan foydalanish audio va vizual ma'lumotlarning sifatini sezilarli darajada oshiradi. U yanada dinamik, rang-barang va yorqinroq bo'ladi. Zamonaviy multimedia texnologiyalariga asoslangan elektron ta'lim vositalarining turlari bu borada katta imkoniyatlardir. Shuni ta'kidlash kerakki, ESO har xil turdagi ma'lumotlarni shakllantirish usullarini tubdan o'zgartirishga imkon beradi. An'anaviy tasviriy ta'limda o'rganilayotgan ob'ekt ma'lum bir o'ziga xos xususiyatga ega bo'lgan bo'lsa, axborot texnologiyalari va elektron o'quv qurollarining paydo bo'lishi bilan nafaqat aniq fanlarni, balki ilmiy tushunchalar, nazariya va qonuniyatlarni ham dinamik izohlash imkoniyati paydo bo'ldi.

Darvoqe, dasturiy ta'minotga xizmat ko'rsatish vositalari. Mavjud barcha turdagi elektron ta'lim vositalaridan quyidagilar avtomatlashtirish uchun ishlatiladi:

- ta'lim faoliyati bilan bog'liq hujjatlarni rasmiylashtirish, muntazam hisob-kitoblar;
- eksperimental tadqiqotlar natijasida olingan ma'lumotlar.
- Dasturiy xizmat ko'rsatish vositalari amaliy laboratoriya mashg'ulotlarida, shuningdek, O'quv mashg'ulotlarida o'quvchilarining loyiha va mustaqil ishlarini tashkil etishda qo'llaniladi. Bilimlarni o'lchash va nazorat qilish vositalari

Ta'limda ushbu elektron ta'lim vositalari ayniqsa keng qo'llaniladi. Bu ularni yaratishda nisbatan qulaylik yaratish imkonini berdi. Hozirgi vaqtda bir qator qobiq

tizimlari muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda, ulardan o'qituvchi foydalanishi mumkin. Hatto dasturlash asoslari bilan tanish bo'lmagan o'qituvchi ham ma'lum bir ta'lim mavzusi bo'yicha savollar ro'yxati, shuningdek ularga mumkin bo'lgan javoblar ko'rinishidagi elektron o'quv vositasini yaratishga qodir. Bunday vositalardan foydalanish o'qituvchini har bir talaba uchun alohida nazorat topshiriqlarini berish, shuningdek, ularning natijalarining to'g'riligini tekshirish bilan bog'liq bo'lgan odatiy ishlardan ozod qilish imkonini beradi. Bu, ayniqsa, ommaviy ta'lim sohasida dolzarb bo'lib qoladi. Elektron ta'limni tashkil etishning bunday vositalaridan foydalanganda o'qituvchi hatto o'z-o'zini nazorat qilish orqali bilimlarni ko'proq nazorat qilish imkoniyatiga ega. Bularning barchasi o'quvchilarni o'rganilgan materialni takrorlash va mustahkamlashga undashga imkon beradi. Elektron simulyatorlar

Bu o'qitish vositalarining asosiy maqsadi o'quvchilarda amaliy ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat. Simulyatorlar o'quv jarayonida elektron o'qitish vositasi sifatida muammolarni hal qilishda ayniqsa samarali hisoblanadi. Ushbu vositalardan foydalangan holda O'quv mashg'ulotlarida o'quvchilari tegishli fan nazariyasidan qisqacha ma'lumot oladilar, shundan so'ng bolalar nazorat va o'z-o'zini nazorat qilishni amalga oshirish bilan turli darajalarda o'qitiladi.

MULOHAZA VA TAKLIFLAR

O'quv mashg'ulotlarida dasturlarini o'zlashtirish usullaridan biri sifatida simulyatorlar ko'rinishidagi elektron o'quv vositalarining afzalliklari shundaki, ular o'zaro bog'liq bo'lgan uchta funktsiyani bajarishga qodir. Ya'ni: **Diagnostik**. Bu xususiyat talabaning malaka, malaka va bilim darajasini aniqlash imkonini beradi. Elektron o'quv qurollarining didaktik imkoniyatlari talaba bilimidagi mavjud kamchiliklarni aniqlash va bartaraf etish imkonini beradi. Bunday simulyator, qoida tariqasida, test savollarining o'ziga xos to'plami bo'lganligi sababli, u o'zining kengligi, ob'ektivligi va diagnostika tezligi bilan boshqa barcha pedagogik nazorat turlaridan ancha yuqori.

O'qitish. Elektron simulyatorning o'xshash funktsiyasi shundan iboratki, undan foydalanish talabaning ma'lum bir mavzuni o'zlashtirishdagi ishini faollashtirishga imkon beradi. Darhaqiqat, bunday vositalarni ishlab chiqishda ularning dasturiga maslahatlar va etakchi savollar kiritilgan. Talabalar testlarni yechib, savollarga yoki noto'g'ri javoblar berilgan nazariy material bo'limlariga havolalar oladilar. Elektron simulyator o'zining o'qitish funktsiyasini bajarib, talabaga bir xil turdagi yoki bir xil darajadagi murakkablikdagi vazifani qayta hal qilish imkoniyatini beradi.

Tarbiyaviy. Simulyatorlar ko'rinishidagi zamonaviy elektron o'quv vositalari o'quvchilar faoliyatini tartibga soladi va ularning o'zini o'zi tashkil etishiga hissa qo'shadi. Ushbu vositalar bilan ishlashda O'quv mashg'ulotlarida o'quvchilarida mas'uliyat, mustaqillik va tashabbuskorlikni rivojlantirish istagi shakllanadi.

Turli xil fanlar bo'yicha o'xshash elektron ta'lim vositalari va ta'lim resurslarini o'z ichiga oladi. Shuning uchun interaktiv simulyatorlar ko'plab o'qituvchilar tomonidan juda faol qo'llaniladi. Ular shunday elektron vositalardan tillarni, aniq fanlarni va hokazolarni o'rgatishda foydalanadilar. Interfaol trenajyorlar o'qituvchi uchun nafaqat o'rganilayotgan materialni tizimlashtirish, balki sinfni asosiy mavzularga yo'naltirish muhim bo'lgan darslarda qo'llaniladi. o'rganilayotgan material. Bularning barchasi mavzuni tushunish va bolalarni kredit ishlariga tayyorlash imkonini beradi. Bundan tashqari, simulyatorlar ko'rinishidagi elektron o'quv vositalarini ishlab chiqishda ularning vizual qatori ko'pincha darslikdagi chizmalar bilan to'ldiriladi. Bu sizga darsning ko'rinishini oshirish imkonini beradi. Shu bilan birga, elektron simulyator nafaqat o'qituvchiga murakkab o'quv materialini tushuntirishga, balki mustaqil ish paytida uni O'quv mashg'ulotlarida o'quvchilariga muvaffaqiyatli o'zlashtirishga yordam beradigan ajralmas vositaga aylanadi.

Elektron ta'limni tashkil etish vositasi sifatida simulyatorlar darsning turli bosqichlarida, talabalar bilan individual yoki oldingi ish uchun, mustaqil uy vazifasi sifatida, bilimlardagi kamchiliklarni bartaraf etishda, shuningdek, muammolarni hal qilish yoki o'rganilayotgan mavzu bo'yicha nazariy material.

Rasm

Simulyatorlar elektron ta'limni tashkil etish vositasi sifatida o'quvchilarning fanni o'zlashtirish motivatsiyasini sezilarli darajada oshiradi. Bundan tashqari, har bir o'quvchiga o'zi uchun qulay bo'lgan tezlikda ishlash imkoniyati beriladi, bu unga psixologik stressdan xalos bo'lishga imkon beradi. Bundan tashqari, O'quv mashg'ulotlarida ning o'quv jarayonidagi elektron ta'lim vositalarining asosi, albatta, o'yin bazasidir. U sinfga ijobiy his-tuyg'ularni olib keladi.

Elektron o'quv vositalari bilan ishlash o'quvchilar uchun muvaffaqiyatga erishish holatini yaratadi. O'qituvchining vazifasi o'quvchini fan bo'yicha majburiy dasturni o'zlashtirishga undash va qiziqtirish, shuningdek, bolaning o'ziga xos ko'nikmalarini avtomatizmga etkazishdan iborat bo'lgan maqsadga beg'araz erishishni o'z ichiga oladi.

XULOSA

Ta'lim jarayonida elektron ta'lim vositalaridan foydalanish bolalarni o'zlarining taklif qilingan vazifalarini bir nechta qayta qarorlar bilan maqsadli o'qitishga imkon beradi. Va bu bunday vositalarning afzalliklaridan biridir. Bundan tashqari, elektron simulyator o'qituvchiga sinfning har bir o'quvchisining natijalariga ob'ektiv baho berish uchun minimal vaqt sarflash imkonini beradi. Talaba bir vaqtning o'zida topshiriqlar uning bilimining haqiqiy darajasini ko'rsatganligini tushunadi. Simulyatsiya va matematik modellashtirish uchun yaratilgan dasturiy ta'minotdir. Bunday vositalar yordamida O`quv mashg`ulotlarida o'quvchilarining nazariy va amaliy mashg`ulotlari chegaralari ancha kengaytiriladi. Bunday holda, fizik tajriba hisoblash bilan to'ldiriladi. Ta'lim jarayonida ushbu elektron o'quv vositalarining ba'zilari talabalarga tadqiqot ob'ektlarining modellarini, boshqalari esa o'lchov tizimlarining modellarini taklif qiladi. Bunday vositalar yordamida O`quv mashg`ulotlarida qimmatbaho laboratoriya asbob-uskunalarini olishda mablag`ni tejash va o'quvchilarning amaliy ishlari xavfsizligini oshirish imkonini beradi. Hozirgi vaqtda ko'plab modellashtirish dasturlari ishlab chiqilgan va o'quv jarayonida qo'llanilmoqda. Ular bolalarga O`quv mashg`ulotlarida o'quv dasturidagi turli fanlarni, xususan, matematika va tillar, biologiya va kimyo, fizika, badiiy adabiyot va boshqalarni o'rgatish uchun yaratilgan. va O`quv mashg`ulotlarida dagi ta'lim jarayoni. Bu turli xil metodik usullardan foydalanish tufayli mumkin bo'ladi. Ushbu turdagi elektron o'quv vositalarining asosiy xususiyatlari ularning rivojlanishi bilan bir qatorda o'rganish xususiyatidir. Va bu nafaqat kompyuter dasturlari, balki alohida seriyalar, paketlar, quyi tizimlar va to'plamlar shaklida taqdim etilgan shunga o'xshash dasturlar to'plamidir. Shuni ta'kidlash kerakki, O`quv mashg`ulotlarida larda qo'llaniladigan axborot modellari ko'pincha universal emas. Ularning har biri dastlab hodisalarning tor doirasi uchun maxsus yaratilgan. Matematik texnologiyalardan foydalanishga asoslangan modellar nafaqat o'quv muhitida takrorlanishi qiyin bo'lgan hodisalarni namoyish qilish uchun ishlatiladi. Ular, shuningdek, yaratilgan vaziyatga ma'lum parametrlarning ta'sir darajasini interaktiv tarzda aniqlash uchun mo'ljallangan. Bu axborot modellarini laboratoriya jihozlarini almashtirishga, shuningdek, bolalarda amaliy jarayonlarni boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishga imkon beradi.

Elektron ta'lim vositalarining kompyuter modellari shaklida ma'lum bir tasnifi mavjud. Ular voqealar rivoji va o'quvchilarning yoshi, murakkablik va boshqaruv darajasi, aqliy qobiliyatlarni rivojlantirish vazifalari va boshqalar kabi mezonlarga

ko'ra guruhlangan. Xususan, quyidagi kompyuter modellariga shunday elektron o'quv qurollari kiradi:

- rivojlanayotgan;
- trening;
- o'quv eksperimentlari uchun;
- tashxisga qaratilgan;
- ko'nikmalarini shakllantirish uchun mo'ljallangan avtomatlashtirilgan ta'lim vositalari

O'quv mashg'ulotlarida materialini o'zlashtirish uchun ushbu elektron vosita nima? Avtomatlashtirilgan ta'lim tizimlari - bu O'quv mashg'ulotlarida o'quv predmeti materialini ko'rsatish va nazorat qilish funksiyalarini bajaradigan, bir-biri bilan teskari aloqa printsipli asosida o'zaro ta'sir qiluvchi muayyan muhit sifatida belgilanadi. AOC tuzilishi, qoida tariqasida, quyidagi ob'ektlarni o'z ichiga oladi:

- ❖ elektron o'quv kursi (topshiriqlar, ma'lumotnomalar va ma'ruzalar);
- ❖ kompyuter testi quyi tizimlari (pedagogik savollarga javoblari asosida talabning bilimni baholovchi dasturiy modullar);
- ❖ AOCda saqlanadigan foydalanuvchi ma'lumotlari to'plami ko'rinishidagi bilimlar bazasi;
- ❖ eng yuqori o'rganish effektini olish uchun AOC ishini sozlaydigan quyi tizim bo'lgan rejalashtiruvchi.

Avtomatlashtirilgan o'quv tizimlarining har biri nafaqat tarkibida, balki funktsionalligida ham farqlarga ega. Biroq, ularning har birining rivojlanishi o'rganishni individuallashtirishning umumiy g'oyasidan foydalangan.

Elektron darsliklar

Ushbu turdagi elektron ta'lim o'quv jarayonida qanday qo'llaniladi? Hozirgi vaqtda bunday darsliklar ikki turga bo'linadi. Ulardan birinchisi, barcha nashrlar uchun odatiy elektron nusxasi bo'lib, faqat oz sonli qo'shimcha funktsiyalarga ega, xususan:

- ❖ chizmalarning ko'payishi;
- ❖ mavzuga oid mavzuni ochuvchi giperhavolalar mavjudligi;
- ❖ vazn cheklovlari tufayli odatiy darslikka kiritilmagan qo'shimcha materialning mavjudligi.

Ushbu elektron vositaning ikkinchi turi o'quv dasturlari majmuasidir. Bu talabaga uy vazifasini o'z sahifalarida bajarishga imkon beradi. Shu bilan birga,

bunday darslikda amaliy ishlarning to'g'ri bajarilishiga oid video misollar, xorijiy so'zlarni (tillarni o'rganishda) to'g'ri talaffuz qilish uchun audio kliplar, shuningdek, boshqa multimedia komponentlari mavjud. Bunday dasturiy tizimlarda sinf yoki O`quv mashg`ulotlarida ning lokal tarmog'iga ulanish imkoniyatlari mavjud. Bu o'qituvchiga har bir o'quvchi tomonidan topshiriqlarning bajarilishini nazorat qilish, shuningdek, bolalar guruhi bilan ishlash imkonini beradi.

Rasm. Elektron kitoblar qanday imkoniyatlarni beradi? Ularning yordami bilan bolalar professional diktorlar tomonidan yaxshi o'qiladigan chet tilida suhbatni tinglashlari va mashhur tarixiy jang paytida qo'shinlarning qayta joylashtirilishini xaritada ko'rishlari yoki muzey eksponatlarini o'rganishlari, ularni har tomondan aylanib chiqishlari mumkin. uch o'lchamli tasvir va boshqalar.

Asosiysi, elektron darslik smartfon, planshet yoki ish stoli kompyuteriga yuklab olinadigan dasturdir. Bu O`quv mashg`ulotlarida o'quvchilarining har kuni ryukzaklarida og'ir yuk ko'tarmasliklariga olib keladi. Bunda o'qituvchilar va otanalar ta'kidlaganidek, elektron darsliklardan foydalanish bolalarning ish qobiliyatini 30 foizga oshirish imkonini beradi. O'smirlar gadjetlar yordamida vazifalarni bajarishlari ayniqsa mamnuniyat bilan. Darhaqiqat, ayni paytda mavzu bo'yicha kerakli videoroliklarni tomosha qiladi, professional o'qituvchilarning fikr-mulohazalari va tushuntirishlari audioyozuvlarini tinglaydi. To'liq ma'lumot olish o'quvchilarga mavzuni yaxshiroq tushunish va o'zlashtirish imkonini beradi.

EOS ning kamchiliklari orasida ekspertlar talabalar tomonidan allaqachon olingan bilimlardan foydalanishni tashkil etishning etishmasligini ta'kidlashadi. Bundan tashqari, ekspert ta'lim tizimlari bilan ishlash, bolalarning o'zlari yechim izlamaydilar. Bu fikr-mulohaza va dialogning etishmasligiga olib keladi. Bu o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi jonli muloqotni minimallashtiradi, chunki "muloqot" asosan kompyuter bilan olib boriladi. ESP dan foydalanadigan O`quv mashg`ulotlarida o'quvchilari bunday ish paytida uzoq vaqt jim turishadi, bu masofadan turib o'qiydiganlar uchun xosdir. Shu bilan birga, fikrlashning ob'ektivlashuviga hissa qo'shadigan organ sifatida nutq shunchaki o'chiriladi. Va agar bu ko'p yillar davomida O`quv mashg`ulotlarida da bo'lganida sodir bo'lsa, o'sib ulg'aygan odam o'zi uchun zarur bo'lgan dialogik muloqot amaliyotini ololmaydi. Keyinchalik, uning professional fikrlarini shakllantirish va shakllantirish qiyin bo'ladi.

REFERENCES

1. Begimkulov U.Sh. Pedagogik ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. Monografiya. -T.: Fan, 2007.
2. Qodirov B.G', Begimqulov U.Sh., Abduqodirov A.A. "Axborot texnologiyalari". Elektron darslik. 2002 y.
3. Ishmuxammedov R. J. "Innovatsion texnologiyalar yordamida o'qitish samaradorligini oshirish yo'llari". Toshkent: 2000 y